

slansko zbornico so zmagali v zadnjem času konservativci, ki so našim liberalcem podobni. Ministerski predsednik Rosebery bojda zato kmalu odstopi. Rosebery že dolgo ni prav zdrav in se bode torej umaknil političnemu življenju.

Bolgarsko. V odposlanstvu, ki pojde v Petrograd pod vodstvom metropolita Klimenta, da poskusi doseči spravo z Rusijo, bode po jeden član iz vsacega okraja. Vladi to potovanje na Rusko ni po volji, zlasti knezu Ferdinandu ne.

Srbsko. Kraljica Natalija se je odpovedala pokojnici, katero ji je priznala skupščina. Te dni je njen soprop Milan odpotoval na Dunaj in od tam v Benetke. Naj se več ne vrne na Srbsko, sicer bode ljudstvo začelo sovražiti tudi njegovega sina, kralja Aleksandra.

Grško. Pri volitvah v poslansko zbornico je popolnoma podlegla stranka Trikupisa, dosedanjega ministerskega predsednika. Zmagala je stranka Delyannisova, in bode torej Delyannis prihodnji ministerski predsednik.

Azija. Kitajski cesar je podpisal mirovno pogodbo z Japanom. Na to pogodbo so najbolj Rusi nevoljni. — Armenija, ki je pod turško oblastjo, se bode razdelila v pet okrajev in dobi svojo lastno upravo. Ker bodo pri tej Mohamedanci imeli prvo besedo, zato s to upravo kristijanom armenskim ne bode veliko pomagamo, temuč Turki bodo gospodarili, kakor dozdaj.

Za poduk in kratek čas.

V Ljubljani po potresu.

(Po lastnem ogledovanju spisal dr. Ant. Medved.)

»Kako zapuščeno je mesto, — mesto, ki je prej ljudstva mrgolelo. Grenko joče po noči, in solze se zlivajo prek njegovih lic! Njegove ceste žalujejo; njegova vrata so opustošena; njegove device plakajo in ono... ah! britko mu je.«

Ta besede velikega preroka so me pretresle, ko sem hodil 3. majnika otožen po nesrečni Ljubljani. Kako rad bi rekel s ponosom: po beli Ljubljani, a žal! bela ni več, sedaj je le razdejana. Kako se pač na svetu spreminjajo priimki!

Kar rodoljubje v letih je nabralo,
Vesetje in ponos slovenski duši;
Kar tujca je oko občudovalo,
Vse ena noč nevsmljeno razruši!...

Ena noč, en trenutek, eden sunek je torej dovolj, da se lepota pogrezne v razvalino. Ako se nikdar prej ne, oni dan sem se tega z grozo prepiral v Ljubljani. Komaj sem stopil iz brzovlaka, že sem videl posledice velikonočnega potresa. Na železničnem tiru stoji dolga vrsta črnih vagonov. Stopnjice iz desk peljejo gor k njihovim vratom. Kdo bi bil slutil, da bodo ti vagoni nekdanj v Ljubljani do take naloge dospeli. Iz tega te gleda sivi starček, ki se mrazu in lakote trese; iz onega ti mrli solzna mati ihteče dete nasproti. Uboge reve! To so sedaj njihova stanovanja, — neverjetna, sedaj zlata vredna!

Od kolodvora hitim v mesto. Obstoim na »Dunajski cesti«. Kakšna sprememba! Prej tako lepe, visoke hiše, sedaj skoraj same podrtije. Človeka srce boli, trepet ga obide, ko gleda hiše s tramovi krog in krog podprte. S strahom lazimo mimo njih, kot bi se bali, da jih nov sunek mahoma ne zruši in nas ne pokoplje pod njimi. In če so hiše tudi nepoškodovane videti od zunaj, so razpokane, razdejane od znotraj. Vse je bežalo iz njih, njihovi lastniki sami se jih bojijo. Kako žalosten prizor bo še le, ko jih bodo začeli do temelja podirati! Med tramovjem, ki na levi in desni podpira

hiše, dospemo do velikega samostana očetov frančiškanov. Kdor ga je videl prej, ve, kako lep in prijazen je bil. In cerkev njegova, ena najkrasnejših v celi deželi, kako je vabila s svojo čudno lepoto nebrojne množice k pobožni molitvi! A kje je prejšnja krasota? Ko stopimo na samostansko dvorišče, zagledamo že visoke kupe kamenja in razbite opeke, ki je ob potresu z gromom in hruščem se vsula s streh in zidovja. Je-li sploh varno, da se tukaj mudimo? me opomni moj spremljevalec. Veleč. o gvardijan nas pelje v samostan ter kaže in razlaga neprecenljivo škodo. Samostan je ves prazen; hodniki so podrti s tramovi; okna in vrata so ali sneta, ali pa razbita. V veliki sobani, kjer je bila slavna knjižnica, reziyo stene, da je groza; strop in pod samo visita, zmajeta se, ko z nogo le malo potreseš. Med podboji in hlodi tihotapimo po sobah, ki žalujejo brez upanja, da bodo še kedaj popravljene, kot bi vedele, da jih bo zidar kmalu do cela s silo razdejal. Še žalostnejše je v hudo zadeti cerkvi. Nad korom že stavijo oder in opore, da bojo zvonik in pročelje podirali. Za velikim oltarjem te prestraši velika razpoklina; na obokih odluščen je ves omet; vsa slikarija, ki je toliko stala in bila tako lepa, za vselej pokončana! Na oltarjih leži vse križem razmetano. Ni več poznati, da je bila to cerkev! Kakor da bi jo bili krati neverniki oropali. O grozno je tukaj gospodarila neznana zemeljska sila. — Toda nad vse smo bili ganjeni, ko gremo v vrt samostanski. Na ozidje se naslanja bora utica. Prej je obsenčevala trudnega obiskovalca, ki je v njej iskal pokoja, in razvedrila. A kolika čast jo je zadela sedaj v času strahovite nesreče! V njej je namreč, ker so morali cerkev zapreti, sv. Rešnje Telo. Tukaj je sedaj samostansko svetišče. Tu na vrtu se opravlja odsej služba božja za veliko župnijo; po gredah molijo tresoči verniki, katerim je še sedaj neverjetno, da so zgubili svojo ljubljeno cerkev; tukaj dobivajo edino tolažbo za svoje krvavo ranjeno srce.

Pod milim nebom se beró ti maše,
Nemilim nebom! vse klečé zdihuje:
Nebeški Oče, sliši prošnje naše,
Ukaži zemlji ti, da naj miruje!
Nikar nas ne pogubi v jezi svojih,
Moči razsajajoče upokoji! —

Zadej za utico je steklenik. Kako bi si bil on kedaj mislil, da bo svoje stanovnike: zimске rožice in jaro zelenjad, zamenjal s pobožnimi patri, ki imajo sedaj v njem po dnevu obednico, po noči pa skromno spalnico na hladnih tleh. Sredi vrta tešejo večjo leseno uto, ki bo morala biti dalje časa prebivališče za vse samostansko osebje. Da bi jim bila le mila!

Napotimo se dalje po mestu. Povsod, kamor se ozreš, te srečajo žalostni spominki one grozne noči. Ulice, z debelimi bruni vse preprežene, da se sem ter tje komaj viješ skozi surovo hlovovje. Prijazen spremljevalec nos opozori, da bi sli v jahališče. To je velika, prostorna zidina, kjer so se prej imovitejši Ljubljančani urili na svojih čilih konjih. Sedaj njim je to veselje za nekaj let grenko skaljeno. Mesto njih se je nastanilo v jahališču nad 40 družin s 180 osebami. Tu se vidi gorje in beda sedanje Ljubljanec v najhujših pojavih. Družine, ki se prej bivate v svetlih palačah, se morajo zadovoljiti, da so tukaj vsaj pod streho. Poleg njih se je že udomačil boren delavec s svojimi otročiči. Kolika razlika! In vendar so si sedaj vsi enaki — enaki v žalosti in v siromaštvu. Bilo je že temno; le malo svetilnic je razsvetljevalo obširni prostor. Matere so polagale svoje jokajoče ljubljence k nemirnemu počitku. Tu in tam sem videl zavživati beraško — priprosto večerjo. Tik mene ihti mali deček poleg obledele matere. Stopim bliže njega.

»Nič se ne joči! ... Kako ti je pa imé fantek?«

»Vilko sem«, mi jeclja revica.
»No Vilko, ti boš pa šel z menoj na Štajarsko«, mu pravim.

»Ali je to daleč?« vpraša radoveden.

»Seveda je daleč.«

Neljubo zadet od mojega odgovora kmalu dostavi:

»Ali imate tam na Štajarskem tudi potres?«

»O tistega pa nimamo!«

»Mama, potlej pa le pojd'va s tem gospodom na Štajarsko«, dene Vilko in se gorko oklene svoje mame, v očeh pa zasvetijo solze njemu in mami — in nam tudi.

Moj Bog — si mislim — domovina, iz katere celó otroci silijo, mora biti pač nesrečna. Tam je res hudo. Tam se pač sme razlegati opravičena prošnja navdušenega pesnika:

Bratje, pomagajte!
Vsi enega Očeta smo sinovi;
Odprite srca in roke dajte,
Sad dober blagi obrode darovi!
Hitite lajšat vsi nesrečo grozno,
Na pomoč, bratje, da ne bo prepozno!

Smešnica. Na Dunaju so kazali kobilu, ki je imela tam rep, kjer bi morala glavo imeti; za 20 kr. smel jo je vsak pogledati. Ljudje so iznenadeni prihajali iz hleva, kjer so našli kljuse, za rep privezano k jaslam.

Razne stvari.

(Nj. veličanstvo) svetli cesar so se zadnji torek opoldne peljali s posebnim vlakom skozi Maribor. Vlak je stal tukaj kacic pet minut, in so se milostnemu vladarju poklonili g. okr. glavar, g. mestni župan, g. dr. Fr. Raday in več odlične gospode.

(Sovraštvo do slovenščine.) Na magistratu mariborskem je pribit poziv c. kr. namestnika za pobiranje darov za o potresu ponesrečene na Kranjskem le v nemškem jeziku. Zato pa avstrijski orel ima le jedno glavo in se ces. namestnik piše Kūbe!!

(Za Ljubljano) je čitalnični odbor v Mariboru nabral 647 fl. 50 kr., kateri znesek se je oni dan odposlal ljubljanskemu magistratu.

(Za ponesrečene o potresu) v Ljubljani in okolici so našemu upravnistvu poslali preč. g. kanonik Ant. Hajšek 20 fl., duhovniška družba v Slivnici pri Mariboru 15 fl. in g. Fr. Urbas, veleposestnik, 2 fl.

(Župnijski izpit) so delali te dni v kn. šk. pisarni ti-le čč. gg.: Alojzij Cilenšek, provizor v Stopercih, Marko Črnko, vikar na Ptuj, kaplani Franc Ogrišek od Sv. Petra pod Sv. gorami, Matija Stoklas od Sv. Vida na Planini, Franc Vračun od Sv. Ilja pod Turjakom in Martin Žekar iz Manjšperga.

(Katoliško delavsko društvo) v Mariboru, ustanovljeno 26. aprila t. l., ima v soboto, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer prvi društveni shod v društveni sobani (salon Schramml, lekarniške ulice št. 10). V vsopredju je govor o sedanjih socijalnih razmerah.

(Od Sv. Jošta na Kozjaku). Č. g. župnik Pavel Hrovat so poslali iz lastnega žepa sto goldinarjev po strašnem potresu poškodovanim rojakom kamniškega okraja. Posneme vredno domoljubje!

(Slovensko uradovanje.) Slavni občinski zastop v Teharjah je te dni sklenil, da bode zanaprej le slovenski uradoval. S tem so Teharje popolnoma slovenske postale.

(Zopet samomor v Mariboru.) Dne 6. t. m. se je ustrelil oskrbnik Jožef Pörtl v nekem hlevu v Urbanskih ulicah.

(Konjerejci v ljutomerskem okraju!) V žrebetišče gosp. Jos. Mursa na Krapji se bôdo s 15. majem sprejemala brezplačno eno- in dveletna žrebeta. Vsak lastnik žrebeta ima le primerno množino suhe krme, ki se bo žrebetom v zato pripravnih stajah pokladala, vsaj za jeden teden tje spraviti. Ces. kr. družba za povzdigo konjereje na Štajarskem želi, da se konjerejci te prilike obilo poslužijo, in hoče tem žrebetom dajati pri premoivanju in nakupu prednost.

(V Vojniku) bo zborovala prihodnjo nedeljo, 12. t. m., podružnica sv. Cirila in Metoda ob 4. popoldne v občinski hiši v Škofji vasi. Ob 1/2 5. bo pa zborovalo ravno tam kat. pol. društvo »Edinost«. Sklenili so namreč napraviti več shodov, da bi se razgovarjali o verskih, narodnih in gospodarskih stvareh. Tak shod bo v nedeljo. Prišlo bo tudi nekaj gg. govornikov iz Celja, in gosp. učitelj Petriček bo govoril o sadjereji, o napravljanju dobrega mošta in o trtoreji. Nakonec bo še šaliva loterija.

(V prid Ljubljane) se je v Gradcu ustanovil odbor ondi stanujočih Slovanov, kateri priredi prih. ponedeljek, dne 13. t. m., ob 1/2 8. uri večer v dvorani »Stefaniesaal« velikanski koncert. Gosti dobri došli!

(Tatvina v cerkvi.) Dne 2. maja je bila zvita tatica iz Slovenskih goric v župnijski cerkvi v Braslovčah zasačena, ko je na limanice lovila denar iz cerkvene pušice.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali neimenovanci v Ljutomeru 5 fl., gosp. J. Wanuš, trgovec v Radgoni, 2 fl. in Franca Strniša na Ptujski gori 1 fl.

(Vurberg.) Krajepisno-zgodovinska črtica. Spisal Matej Slekovec, župnik pri Sv. Marku niže Ptuja. Ponatisek iz Slov. Gospodarja. S podobo Vurberga. Tako se glasi znanega našega zgodovinarja najnovejša knjižica, ki obsega 40 strani in ima lično podobo Vurberga z južno-zahodne strani. Knjižica stane 25 kr. s poštnino vred in se naroča pri č. g. pisatelju. Vsem prijateljem domače zgodovine jo nujno priporočamo. Naročite si to izvrstno delce hitro, ker le 200 iztisov je na prodajo!

(Toča) je dne 27. aprila popoldne ob 2. pobelila vinograde in njive v okolih Okroglice, Lokavec in Radež razborske in loške fare pri Zidanem mostu. Koder je trta že odgnala, ondi je škoda zelo velika. Bog nas varuj hudega vremena!

(Slov.-nemškega slovarja), izdanega na troške rajnega knezoškofa Antona Al. Wolfa, izšel je 19. sešitek, ki obsega besede od »spisnik« do »šesteroplosk«.

(Občinske volitve v Ljutomeru.) Pri občinskih volitvah v Ljutomeru, ki so se vršile v soboto, zmagala je narodna stranka v tretjem razredu, nemška pa v prvem in drugem.

(Narodni dom v Brežicah.) Posredovanjem dra. Dečka kupila je posojilnica v Brežicah znani Klembasov hôtél iz zapuščine g. Friča za 22.500 gld. Ta hiša, jedna najlepših v Brežicah, stoji sredi mesta, ima lepe sobe za goste, obsežno dvorišče, vrt in veliko krasno dvorano. S tem so narodnim društvom zagotovljeni za vedno jako lepi in primerni prostori.

(Cepljenje trt.) Dne 10. t. m. zboruje celjsko vinarsko društvo v Petrovčah, in bode tam strokovnjak g. Matijašič podučeval o cepljenju američanskih trt.

(Slovenska gasilna društva na Štajarskem in hrvatski »Vatrogasec«.) Odbor prostovoljnih gasilnih društev v ljutomerskem okrožju je proglasil zagrebski list »Vatrogasec« za službeno glasilo teh društev.

(Narodna čitalnica v Ptuj) priredi na občeno zahtevanje prih. nedeljo, dne 12. t. m., zopet gledališko predstavo »Revček Andrejček«. Začetek ob 7. uri zvečer.